

Årsrapport 2017 för Palliativa Rådet i Sörmland

Palliativa rådet i Sörmland (hädanefter kallat rådet) får avlägga följande rapport för verksamhetsåret 2017.

Uppdrag och mål

Palliativa rådet i Sörmland arbetar på uppdrag från länsstyrgruppen och NSV (Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård) i enlighet med RCC (Regionalt cancercentrum) Uppsala – Örebro.

Palliativa rådets mål är att

- verka för en god palliativ vård för alla i Sörmland oavsett ålder, sjukdom, bostadsort eller vårdform.
- utveckla den palliativa vården i samma takt som övrig hälso- och sjukvård
- verka för att den palliativa vårdfilosofin ska vara en naturlig grund för berörda vårdgivare.

Sammansättning

Rådet har under året bestått av följande personer:

Madeleine Forsberg, läkare Nyköping, *ordförande*

Annika Karlsson, läkare ASIH Strängnäs

Cajsa Åkerholm, medicinskt ansvarig sjuksköterska Eskilstuna, *processledare*

Eva Carlsson, sjuksköterska SSIH Katrineholm

Ingela Mindemark, medicinskt ansvarig sjuksköterska Oxelösunds kommun

Jörgen Enarsson, barnläkare/ barn onkolog Eskilstuna

Marianne Ericsson, bitr verksamhetschef, Kir.kliniken MSE/KSK

Maria Fransson, sjuksköterska Kvinnokliniken Eskilstuna

Rigmor Jonsson, kurator Eskilstuna

Susanne Spörk, sjuksköterska ASIH Nyköping

Åsa Svensson, sjuksköterska ASIH Eskilstuna.

Jonas Smedbäck, sjuksköterska Vingåkers kommun

Följande rådsledamöter har avgått under året:

Anette Axelsson, sjuksköterska Eskilstuna kommun

Alexandra Beyermann, sjuksköterska ASIH Strängnäs

Ingrid Karlsson, arbetsterapeut Nyköpings lasarett

Marianne Olofsson, präst sjukhuskyrkan Eskilstuna

Nya rådsmedlemmar under året:

Anna Åström, sjuksköterska SSIH Strängnäs

Maria Andersson, sjuksköterska Eskilstuna kommun

Sammanträden

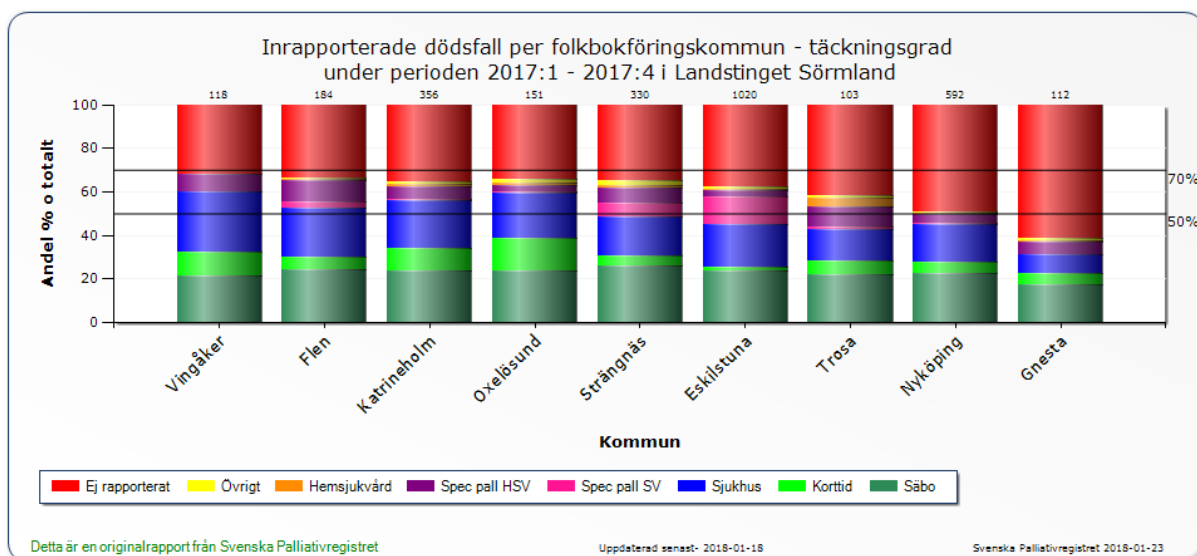
Rådet har under 2017 haft tre halvdagsmöten samt ett heldagsmöte. Minnesanteckningarna läggs på nätverksplatsen Projectplace samt på FoU:s hemsida.

Processtöd

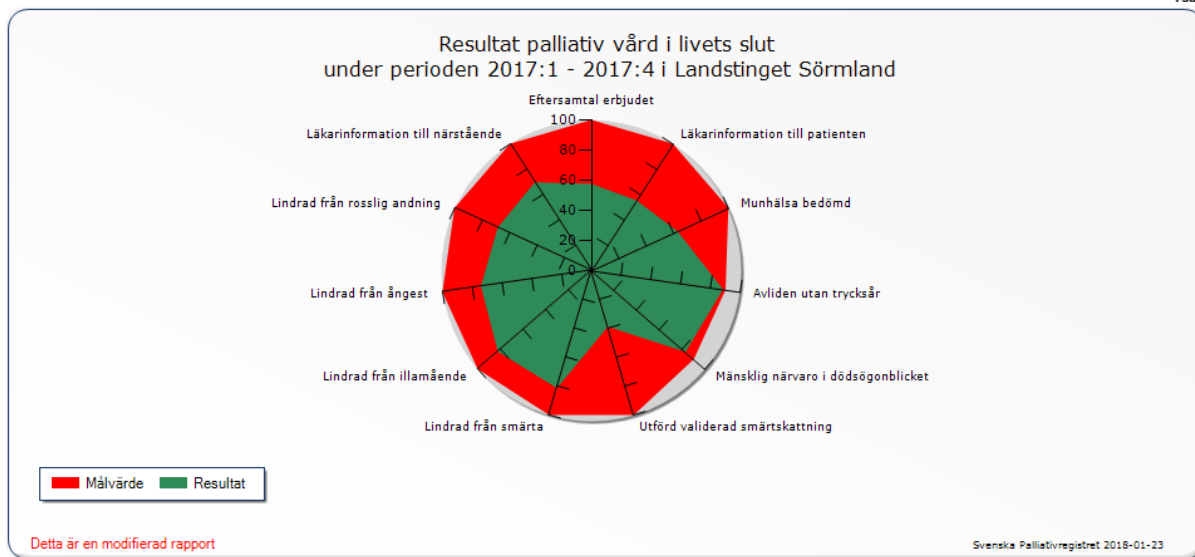
161001inrättades en tjänst som processledare på 20% för Palliativa rådet i Sörmland, med inriktning på administrativt stöd till rådet samt utvecklingsarbete för en god palliativ vård i hela länet.

Länets resultat i palliativ vård

Tyvärr kan vi se att länets resultat i Palliativregistret inte har förbättrats. Nedan syns andel dödsfall som registreras. Målsättningen är att minst 70 % av alla dödsfall skall registreras för att palliativregistret skall kunna vara ett stöd i att säkra en god kvalitet på vården i livets slut. Länets resultat för 2017 är 61 % registrerade. Andelen har minskat, 2016 registrerades 62 % av samtliga dödsfall. 2017 har 1795 dödsfall registrerats, av dessa var 1510 av vården förväntade.

Dessutom kan vi se på våra resultat att länet inte lever upp till de kvalitetsmål som ställs avseende symtomlindring, information och ordinationer. I spindeldiagrammet nedan visas resultatet på några viktiga parametrar avseende kvaliteten på den palliativa vården som ges i hela länet, dvs både landsting och kommuner. Andelen patienter och närstående som fått information av läkare om att döden är nära har minskat sedan 2016. Andelen som fått sin munhälsa bedömd under sista veckan i livet har ökat. Övriga resultat är oförändrade.

Utvärdering av den palliativa vården

I slutet av december 2016 publicerade Socialstyrelsen sin nationella utvärdering av palliativ vård i livets slutskede. Utgångspunkten för utvärderingen var Socialstyrelsen nationella kunskapsstöd för god vård i livets slutskede från 2013. Utvärderingen visade att en del av rekommendationerna i kunskapsstödet har positiva resultat och trenderna tyder på en stadig förbättring. Men utvärderingen visade också att det finns ett antal förbättringsområden inom såväl landstingen och regionerna som kommunerna. Områden som särskilt lyfts fram är behovet av fortbildning, handledning samt behovet av samverkan och samordning.

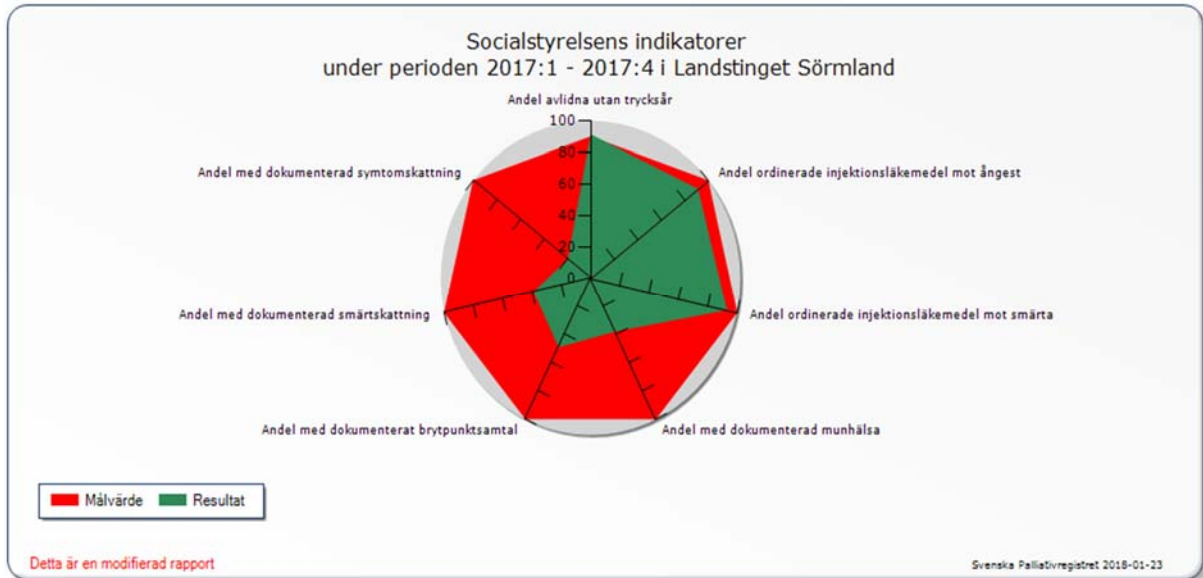
Resultatet för Sörmland, landstinget och kommunerna, var av varierande grad. Palliativa rådet har i olika forum lyft några förbättringsförslag att fokusera på de närmaste åren; öka täckningsgraden, se över vilka stödfunktioner som finns och förslå nya former tex palliativa ombud, inventera vilka utbildningar som finns och i vilka former samt ge förslag på

tex grundutbildningar till omvårdnadspersonal samt sammanställa vilka handledningsformer som kan vara aktuella.

Socialstyrelsens målnivåer för indikatorer – palliativ vård i livets slutskede

Med hänvisning till den ovan nämnda utvärderingen har Socialstyrelsen under hösten 2017 fastställt målnivåer för indikatorer - palliativ vård i livets slutskede - inom ramen för de nationella riktlinjerna. Målnivåerna anger hur stor andel i en patientgrupp som bör komma i fråga för en viss behandling eller annan vårdnivå. Syftet med målnivåerna är att ge hälso- och sjukvården tydliga kvalitetsmål att arbeta mot samt bidra till att patienter får en god och jämlik vård enligt hälso- och sjukvårdslagens intentioner.¹

Diagrammet nedan visar Sörmlands resultat 2017 utifrån Socialstyrelsens målnivåer.

Rådets verksamhet

Rådets medlemmar har ett ständigt pågående uppdrag att

- sprida kunskap och erfarenhet om palliativ vård
- vara en palliativ kompetens som länet i övrigt kan vända sig till för att lyfta frågor kring palliativ vård
- verka för en förbättrad registrering i Palliativ registret

Utbildningsdagar

Palliativa Rådets utbildningseftermiddagar för hela länet arrangerades under oktober och november 2017 i Katrineholm, Eskilstuna och Nyköping.

Målgrupp för utbildningarna var alla intresserade oavsett profession och vilken huvudman som arbetar med personer i livets slut.

Totalt medverkade 290 personer fördelade enligt följande, Nyköping 117, Katrineholm 96 och Eskilstuna 77. Övervägande av deltagarna (anmälda digitalt) tillhörde kommunen, 58%. 26% landstinget. Övriga dvs ca 16% var anmälda direkt på plats och arbetsplats framgick inte.

Fokus på utbildningen var Palliativ vård ur ett anhörigperspektiv. Som föreläsare medverkade Christianne Simson, anhörigsamordnare Uppsalaregionen. Hennes fokus var palliativ vård utifrån forskning och kunskapsbaserat underlag samt hänvisade till kunskapsöversikten, satt i relation till vad vi i Sörmland behöver förbättra utifrån Socialstyrelsens utvärdering.

Åsa Stålhane, samordnare för barnrättsfrågor inom Landstinget i Sörmland förläste om Att möta barn som anhöriga.

Utbildningsdagarna avslutades med att Strategin för anhörigstödet i Sörmland presenterades av Anna Axberg. Vid samtliga utbildningsdagar medverkande representanter från de lokala anhörigstöden som också fick möjlighet att presentera sig.

Medverkan på konferenser/ utbildningsdagar

Rigmor Jonsson har medverkat på utbildningsdagar i palliativ vård arrangerade av Socionomerna.

På Palliativa registrets årskonferens medverkade Madeleine Forsberg, Susanne Spörk, Eva Karlsson, Ingela Mindemark och Cajsa Åkerholm.

På RCC:s regiondag deltog Annika Karlsson, Anna Åström, Åsa Svensson, Ingela Mindemark, Susanne Spörk och Cajsa Åkerholm.

Åsa Svensson har medverkat på SFPO (Svensk förening för palliativ omvårdnad)

Madeleine Forsberg har under året startat en specialistutbildning inom palliativ medicin.

Läkarutbildning

Tyvärr har rådets läkare inte haft möjlighet att driva vidare den tidigare så uppskattade uppsökande läkarutbildningen kring palliativ vård. Det har dock hållits utbildningar om palliativ vård för AT-läkare i länet samt enstaka utbildningar för övriga läkare, detta dock inte bara i rådets regi.

Under 2017 påbörjades en planering för utbildning inom palliativ medicin (B-kurs) för ST-läkare i Sörmland.

Palliativa ombud

Rådet har tidigare arbetat för införande av palliativa ombud på sjukhus och i kommuner utan att nå hela vägen.

Palliativa ombud finns i enstaka kommuner och sjukhus men arbetet behöver utvecklas och spridas. Dessutom behöver ombudsrollen definieras. Funktionen har åter igen blivit aktuell i och med Socialstyrelsens utvärdering av den palliativa vården där ett av områdena med identifierad brist är tillgången på stödfunktioner. Palliativa rådet har utformat ett förslag på funktionsbeskrivning av ett palliativt ombud till länsstyrgruppen för närvården samt till Landstingets hälso- och sjukvårds genom Rådet för kunskapsstyrning och till Landstingets lokala cancerråd.

Standardiserad vårdplan

Flera rådsledamöter har varit delaktiga i referensgruppen för den nya nationella vårdplanen för palliativ vård. Denna skall på sikt implementeras även i Sörmland.

Samverkan RCC

Rådet har under året varit representerat i RCC:s vårdprogramgrupp för palliativ vård av Rigmor Jonsson och Madeleine Forsberg.

Samverkan

Palliativa rådet har ett uppdrag att samverka med närliggande verksamheter oavsett huvudman. Under året har den genomförda utbildningen skett i samverkan med FoU-projektet Anhörigstöd i samverkan, Anhörigstöden i länets kommuner samt landstingets samordnare för barnrättsfrågor.

Representant från landstingets SSIH-projekt var inbjuden till en av palliativa rådets mötesdag. Rådet finns också representerat i ett av delprojekten (Strängnäs). *Se bilaga.*

Hemsidan

Under året har hemsidan för rådet flyttat från landstinget Sörmlands domän till att finnas under FoU i Sörmlands domän. Innehåll har även uppdaterat och aktualiserats med redovisning av aktuella värden för Palliativa registret samt gällande styrdokument.

Palliativa rådets tillhörighet, medlemmarnas roll

Under året har ett inriktningsdokument för samverkansråd, mellan landstinget och länets kommuner, arbetats fram som beskriver ramarna för rådets uppdrag, hur sammansättningen ska utformas och arbetsformer. Idag finns samverkansråd inom nutrition, fallprevention, demens och palliativ vård. Till inriktningsdokumentet har en Överenskommelse mellan chef och medarbetare, som beskriver den enskilda medlemmens uppdrag i råden, arbetats fram.

Samverkansråden i Sörmland arbetar på uppdrag av Länsstyrgruppen för Närvård i Sörmland. Råden ska utgöra en hållbar struktur för samverkan mellan huvudmännen samt inom respektive fokusområde verka för likvärdig vård och omsorg enligt bästa tillgängliga kunskap.

Slutord

Palliativa Rådet i Sörmland sammanfattar på detta sätt verksamhetsåret 2017 där vi ser en positiv utveckling för själva rådet med tillskott av processtöd som har tid avsatt för att driva den palliativa vårdfilosofin och bevaka frågor inom det palliativa området.

Vi kan se att vår verksamhet behövs i länet. Målsättningen med allt vi gör är ju att förbättra den palliativa vården i Sörmland, oavsett var vården ges.

Bilaga:

Delar av projektplanen för utveckling av SSIH Sörmland

Palliativa rådets utbildning 2017

Palliativa Rådet i Sörmland, januari 2018

---

¹ Nationella riktlinjer -Målnivåer. Palliativ vård i livets slutskede. Målnivåer för indikatorer. Socialstyrelsen.